

Overdenking in de dienst voor kerk en wijk, Capelle-Schollevaar, 27 maart 2011, 16.00 uur

Jaarthema: 'Tien verrassende kanten van God'

Thema: 'Gods verdriet: wie lijdt er meer, God of de mensen?'

Lezingen: Jesaja 30: 1-5 en 15-18; Mattheüs 23: 37-39; Efeziërs 4: 29-32

1. Blijft God onbewogen onder het leed op aarde?

Het lijden in deze wereld, dat gaat al je begrip te boven. Als je alleen al die beelden uit Japan op je laat inwerken: totaal verwoeste steden, mensen die rondlopen tussen de puinhopen, intussen radioactief besmet raken, geen tijd hebben op te rouwen, op zoeken naar voedsel, en naar water... En dan is Japan nog maar één land. In Libië is oorlog, en deze week was er opnieuw een aardbeving, nu in Birma. Of het nu terecht is of niet, begrijpelijk is het in ieder geval: dat mensen wanhopig naar de hemel schreeuwen. 'O God, waarom doet U niets? Ziet U het dan niet? Houdt U Zich doof? Doet U niets, omdat het U niets doet? Blijft U er dan onbewogen onder?'

Zulke gedachten, die kunnen je zómaar bespringen. De wereld lijdt, mensen breken, en God...? Trekt God Zich er dan niets van aan? Het lijkt soms of wij meer lijden en méé-lijden dan Hij!

Hoe begrijpelijk het ook is, dat die indruk ontstaat, God zij dank laat de Bijbel ons zien dat God anders is. Echt totaál anders! Als er nu Eén is die niet ónbewogen is, maar béwogen met mensen, dan is Hij het wel! Ons verdriet is ook Zijn verdriet! Of beter gezegd: ons verdriet is nog veel méér Gods verdriet! Om daar meer zicht op te krijgen is het goed om te beseffen hoe God Zich bekend maakt. Hij laat Zich kennen als de Vader, als de Zoon, Jezus Christus, en als de Heilige Geest. Op drie manieren openbaart Hij

Zichzelf, op drie manieren laat Hij Zich in Zijn hart kijken. Toch is Hij Eén. We dienen één God, niet drie goden. Zoals water dezelfde stof is als ijs, en ook dezelfde stof is als waterdamp, en toch die drie vormen van elkaar verschillen. We kennen water als vloeistof, we kennen damp en we kennen ijs, maar het is één stof.

2. Ons verdriet is – nog veel méér- Gods verdriet!

God de Vader is de Schepper, van alles wat leeft! Jezus zegt in Mattheüs 6: 'Kijk maar naar de vogels: God heeft heel tere zorg voor ieder van die vogels. Zou Hij jou dan vergeten? Kijk naar de bloemen: God heeft ze Zelf gemaakt, zó mooi! Als Hij nu zóveel zorg besteed aan een bloem, zou Hij dan niet zorgen voor ieder mens?' God de Vader, de Schepper, is intens betrokken bij elk van Zijn schepselen hier op aarde. Aan het einde van het boek Jona is de profeet Jona boos op God. God zou de zondige stad Ninevé straffen, maar de bewoners van Ninevé zijn tot inkeer gekomen, en God laat dan de stad met rust. Jona is het daar niet mee eens. En dan zegt God tegen Jona: 'Denk je dat Ik zómaar een stad als Ninevé zou vernietigen? Met zóveel mensen, en zóveel dieren...?'

God heeft met enorm veel zorg en toewijding ieder vogeltje gemaakt, iedere bloem, ieder mens. Als wij horen over de aardbeving in Birma, dan zeggen we: 'Tjonge zeg, weer 150 doden...' En we draaien ons om en we leven verder. En eigenlijk kúnnen we ook niet zoveel anders. Ja, we kunnen bidden! Maar we kunnen ons nooit inleven in het verdriet van al die mensen, van die 15.000 mensen die dakloos zijn geworden door een aardbeving die wij in verhouding met Japan maar een kleine aardbeving vinden. God lijdt mee,

met ieder van de slachtoffers. Iedere dode betekent een steek door Zijn ziel. Als nou een kunstenaar werk heeft hangen in een galerie, en de galerie brandt af, en de kunstenaar ziet ze in vlammen opgaan, al zijn werken, één voor één, dat is om wanhopig van te worden... En dan zijn het nog maar levenloze schilderijen. God de Vader is onvoorstelbaar bewogen met ons als mensen. Hoe weten we dat? Omdat Hij voor ons, als mensen, Zijn Zoon heeft gegeven. 'Johannes 3: 16: 'Zó lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren zou gaan, maar eeuwig leven zou hebben.'

En zo komen we bij God de Zoon. Als wij lijden, lijdt God de Vader. Maar ook: als wij lijden, lijdt God de Zoon. Waarom? Omdat Hij ons lijden van binnenuit kent! Hij is Zelf Mens geworden, Hij weet van binnenuit wat het is: afwijzing, spot, eenzaamheid, rouw, verdriet, zorg, lichamelijke pijn, ondraaglijke pijn, angst voor de dood... Hij kent het, van binnenuit. Dat God in Jezus Zelf mens geworden is, dat is zó'n onvoorstelbaar diepe gedachte in de Bijbel, zó ongelooflijk troostvol. God is niet die afstandelijke God, die onbewogen ver weg op Zijn troon zit. In Jezus Christus werd Hij Zelf Mens! Hij kent al ons lijden, al ons verdriet als geen ander! In de Bijbel wordt Jezus Immanuël genoemd, dat betekent: 'God met ons'.

Als God niet Zelf op aarde was gekomen, in Jezus, dan hadden we een argument om Hem te beschuldigen: 'Here God, U weet niet wat wij meemaken! U ziet het wel, en U hoort ons klagen, maar U weet het niet van binnenuit. U bent in Uw heerlijke hemel, en wij leven hier op deze ellendige aarde.' Maar dat is nou de kern van het Evangelie: God is in Christus op aarde gekomen, in onze huid gekropen. Hij weet van binnenuit wat wij meemaken. Ook daarom is ons verdriet Gods verdriet.

En de Heilige Geest? Over de Heilige Geest staan heel ontroerende dingen in Romeinen 8. Daar schrijft Paulus: 'De hele schepping zucht en is in barensnood.' God zal een nieuwe wereld geboren laten worden, maar het lijden van de geboorte is heftig. En dan schrijft hij: 'Maar in dat lijden worden wij bijgestaan door de Heilige Geest. En als wij niet meer weten wat we moeten bidden, dan bidt de Heilige Geest voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen.'

Ons lijden is ook Gods lijden. Nee, ons lijden is nog veel méér Zijn lijden. Als Schepper lijdt Hij aan de ellende die ons overkomt. In Christus weet Hij van binnenuit wat lijden is. En de Heilige Geest zucht met ons mee.

3. God lijdt het meest aan de verbroken relatie... waar wij vaak aan gewend zijn

En toch is dit nog niet alles. De Bijbel gaat veel verder dan dit. Toen ik in de Bijbel aan het zoeken was, waar we dat nou tegenkomen, het verdriet van God, toen vile mij duidelijk op, dat Gods verdriet bijna altijd te maken heeft met mensen die zich van Hem afkeren. Het verdriet van God is bijna altijd verdriet om de breuk in de relatie. In het Oude Testament komt vaak terug hoezeer God eraan lijdt, dat Zijn volk Israël van Hem afdwaalt. Daar lijdt Hij écht

aan. We hebben bijvoorbeeld gelezen uit Jesaja 30. God is ontzettend boos op Zijn volk, dat maar eigenwijs zijn eigen zin doet, en God links laat liggen. Vers 1: 'Wee jullie, koppige kinderen – spreekt de HEER, die plannen uitvoeren tegen Mijn wil, verdragen sluiten tegen Mijn zin en zo zonde op zonde stapelen! Zo gaat het door. God is kwaad, echt heel kwaad!

Maar die boosheid is een uiting van diep, intens verdriet. Dat proef je in vers 15: 'Dit zegt God, de HEER, de Heilige van Israël (inderdaad, 'de Heilige van Israël'! Nog altijd is Hij Israëls God!): "In rust en inkeer ligt jullie redding, in geduld en vertrouwen ligt jullie kracht." Maar jullie wilden niet...' Dat is zo'n intens verdrietige tekst: 'Maar jullie wilden niet...' Het is gekwetste liefde, zoals mensen die zich in de steek gelaten voelen door hun man, of hun vrouw, of door hun familie, of vrienden. Mensen kunnen dan vreselijk boos worden, maar daaronder zit een intens verdriet. Verschillende keren in het Oude Testament vergelijkt God Zichzelf met iemand die getrouwd is, en van wie de andere partij overspel pleegt. Hoe voel je je dan? Intens gekwetst, geraakt, vernederd, woedend, vooral ongelooflijk verdrietig. En het bijzondere is, dat God dan altijd weer spreekt over een nieuwe toekomst, waarin de relatie weer wordt hersteld. Vers 18: 'En toch wacht de HEER op het ogenblik dat hij jullie genadig kan zijn; toch zal hij zich oprichten om zich over jullie te ontfermen. Want de HEER is een God van recht. Gelukkig de mens die op hem wacht.' Dit hele bijbelgedeelte ademt het verdriet van God omdat de relatie verbroken is. Niet door Hem, maar door het volk Israël. In de Bijbel staat Israël als het ware model voor de hele mensheid. Je zou kunnen zeggen: God heeft ontzettend veel verdriet van al het leed dat ons overkomt. Ons verdriet is Zijn verdriet, en dat in versterkte mate. Maar nog vele meer verdriet heeft God om de verbroken relatie met mensen. Terwijl wij als mensen dáár vaak helemaal niet mee zitten! Dat is nu juist het probleem! Dat we op zoveel punten onze eigen weg gaan, los van God, en als we dan in de problemen komen, in moeite en verdriet, dat we dan onze vuist naar de hemel heffen en zeggen: 'Waar is God nou?!

Ook in dít verdriet, het verdriet om de verstoorde verhouding, zien we dat Vader, Zoon en Heilige Geest één zijn. We hebben gelezen wat Jezus zegt over Jeruzalem, en met Jeruzalem wordt dan bedoeld: het volk Israël. Mattheüs 23: 37: 'Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt en stenigt wie naar haar toe zijn gestuurd! Hoe vaak heb Ik je kinderen niet bijeen willen brengen zoals een hen haar kuikens verzamelt onder haar vleugels, maar jullie hebben het niet gewild. Jullie stad wordt eenzaam aan haar lot overgelaten.' Opnieuw die verdrietige stem. Maar ook hier toch een hoopvol einde! Vers 39: 'Ik verzeker jullie: vanaf nu zullen jullie mij niet meer zien, tot de tijd dat je zult zeggen: "Gezegend hij die komt in de naam van de Heer!"' In Efeziërs 4 schrijft Paulus over het verdriet van de Heilige Geest: 'Maak Gods Heilige Geest niet bedroefd (maak Hem niet verdrietig. Hoe dan? Nou, door bij God weg te dwalen!), want Hij is het stempel waarmee u gemerkt bent voor de dag van de verlossing.' Ook hier weer: hoop!

Het diepste verdriet van God is dat wij als mensen de relatie met Hem verwaarlozen, dat wij Hem links laten liggen, of dat de relatie wordt verbroken. Talloze mensen leven helemaal buiten God om, en hebben daar geen centje last van. God wel! Hij kan er niet aan wennen! En ook als je in de kerk zit, dan nog kan het zomaar zijn dat God een plekje krijgt aan de rand van je bestaan, waar je

niet teveel last van Hem hebt, als jij er behoefte aan hebt om te bidden, of Hem te zoeken. God is erdoor geraakt, gekwetst, gekrenkt, Zijn hart bloedt.

Die verbroken relatie, daarvan zegt de Bijbel heel duidelijk, dat die de oorzaak is van alle andere ellende. Hoe zijn ziekten in de wereld gekomen? En aardbevingen? Hoe is de dood in de wereld gekomen? Het is een gevolg van de breuk tussen hemel en aarde, toen mensen zich tegen God gingen keren. In het paradijs was alles volmaakt, en was er geen ellende. Maar door de breuk tussen God en mens kregen de machten van het kwaad hun kans, de duivelse machten van de chaos. Daarom leven we nu in een gebroken wereld, vol ellende.

4. Vandaar God enorme blijdschap, als de relatie wordt hersteld!!!

De diepste reden voor Gods verdriet is de verbroken relatie. Veel mensen voelen daar geen centje pijn om, en ook dáárom lijdt God vele malen meer dan wij als mensen. Gods hart breekt omdat mensen met Hem breken. En júíst daarom is Jezus Christus mens geworden, om die relatie te herstellen. Hij heeft de verbroken relatie tussen God en mens op Zijn schouders genomen, Hij heeft aan het kruis Zelf de Godverlatenheid gedragen, toen Hij het uitriep: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' Omdat Hij onze zonden droeg, de zonde van het verlaten van God, daarom mogen wij weer met God in contact komen! En als er nu één ding is, waar God blij van wordt, dan is het wel: hersteld contact! Hoe zegt Jezus dat, in Lukas 15? 'In de hemel zal vreugde zijn, grote vreugde, als één zondaar tot inkeer komt!' Dan is het groot feest bij de engelen, want met één mens is het contact hersteld!! Is het geen groot wonder! Zó kostbaar is ieder mens voor God!

Als een mens tot geloof komt, tot bekering, en het contact met God wordt hersteld, dan is er enorme blijdschap in de hemel! Maar die blijdschap, die is er óók in het hart van degene die tot geloof is gekomen. Dat is zó'n grote blijdschap, zó wonderlijk groot, dat álle verdriet, en álle ellende en lijden en pijn overstraald wordt door die vreugde. Het is een vreugde die buitenstaanders niet kunnen begrijpen. Hemelse vreugde, temidden van aardse ellende. Dat geldt zélf in de meest bizarre omstandigheden. Hoeveel christenen zijn er niet zingend de dood ingegaan, als ze op de brandstapel werden gezet voor hun geloof, of voor het vuurpeleton kwamen te staan... Er zijn zóveel indrukwekkende verhalen.

Maar laat ik iets dichterbij huis blijven. Deze week ontmoette ik een man, ergens in het oosten van het land, die nu een jaar werkloos is. Hij zei: 'Werk in mijn eigen branche, dat zit er niet meer in. Daardoor loopt de spanning wel op, bij mijzelf, maar ook thuis, in ons gezin, in ons huwelijk... Hoe kom je op mijn leeftijd weer aan ander werk? Ik moet me gaan omscholen. Het legt een enorme druk op ons.' En dat zag je ook aan hem. Maar tegelijkertijd zei hij ook iets anders, en dan zag je zijn ogen oplichten: 'Toch vertrouwen we op God. We weten dat Hij ons niet loslaat. Deze periode brengt ons juist ook dichterbij Hem, en dat geeft zoveel zegen.'

Ons verdriet is Gods verdriet. Maar als de band met God hersteld is, dan is Gods vreugde ook onze vreugde. Dat is een vreugde, die alles overstraalt! Die blijdschap wil God aan iedereen geven! Iedereen is welkom aan Zijn Vaderhart! Gefeliciteerd, als u, als jij die blijdschap gevonden hebt! Amen.